

زیست
محیط زیست
ارشد
ویژه محققان و مربیان گرامی و پیر و
مادرهای محترم
و بچه‌های دوست داشتنی

نویسنده

مهندس عباس علی شاه‌علی
کارشناس ارشد محیط زیست

سرشناسه: شاه‌علی، عباس‌علی، ۱۳۴۷
عنوان و نام پدیدآور: زنگ محیط زیست نویسنده عباس‌علی شاه‌علی
مشخصات نشر: تهران: شرکت انتشاراتی پارس پیدورا، ۱۳۹۱
مشخصات ظاهری: ۱۲۰ص-مصور (رنگی)
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۹۰-۰۹-۶

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: عنوان روی جلد: زنگ محیط زیست ویژه معلمان و مربیان گرامی و پدر و مادرهای ...
عنوان روی جلد: زنگ محیط زیست ویژه معلمان و مربیان گرامی و پدر و مادرهای ...
موضوع: محیط زیست - حفاظت - به زبان ساده
موضوع: محیط زیست - راهنمای آموزشی
موضوع: محیط زیست - تخریب و تباهی
موضوع: محیط زیست - ایران - حفاظت - مشارکت شهروندان
موضوع: بهداشت محیط زیست - راهنمای آموزشی
موضوع: زباله - تأثیر بر محیط زیست
موضوع: بازیافت
رده‌بندی کنگره: TD۱۷۰/ش۹۱۲۹۱
رده‌بندی دیویی: ۳۶۳/۷
شماره کتابشناسی ملی: ۲۶۹۹۶۴۷

نام کتاب: زنگ محیط زیست

نویسنده: مهندس عباس‌علی شاه‌علی
ناشر: شرکت انتشاراتی پارس پیدورا
گرافیک: بی‌تانگارد-۱۲۵-۶۶۴۶۴
طراح جلد: خدیجه عاشوری
عکس: سرکار خانم منیر جواهری، سازمان مدیریت پسماند،
سایت‌های اینترنتی

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۹۱

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۹۰-۰۹-۶

تلفن انتشارات: ۰۹۱۲۱۰۱۸۵۳۲ - ۰۹۱۲۵۰۴۹۶۵۷

سایت انتشارات: www.energysec.com/parspidura.asp

www.parspidura.com

پست الکترونیک: parspidura@parspidura.com

بهاء: ۵۵۰۰۰ ریال

۰۹۳۷۴۲۶۱۵۷۷

مرکز بخش:

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر متعلق به نویسنده می‌باشد.

به نام خداوند جان و خرد

اول دفتر به نام صلح دانا خالق و پروردگار حی توانا

«سازمان ملل متحد»

پیشگفتار

محبتی با بزرگترها

۵

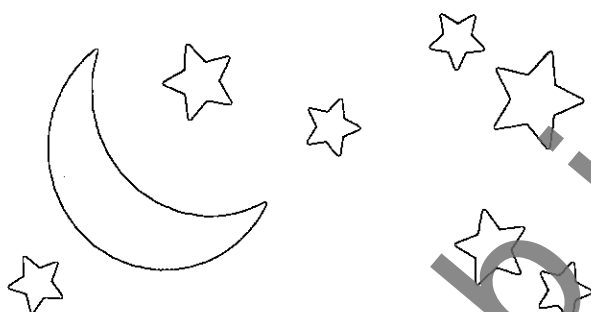
امروزه تقریباً در تمام کشورهای دنیا موضوعات بهداشتی و محیط زیستی از اصلی ترین دغدغه های دولت ها و مردم هستند و عوامل مختلفی در این موضوع سهیم می باشند مانند: افزایش جمعیت، مهاجرت، مصرف گرایی، رفاه طلبی، توسعه صنعتی، پیشرفت های تکنولوژیکی، آزمایشات نظامی و هسته ای، تأمین مایحتاج و نیازمندی های متفاوت جمعیت های در حال انفجار و ...

دستآورد موضوعاتی که در بالا اشاره شد چیزی نیست جز به خطر انداختن بهداشت و محیط زیست انسان ها، حال چه در کلان شهرها، شهرها، شهرستان ها و حتی روستاها و بخش هایی

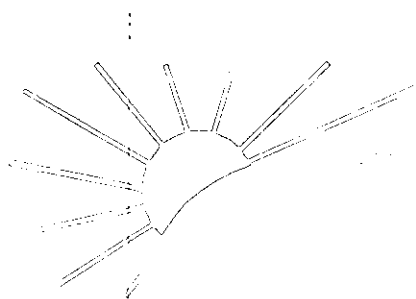
که این پیامدها موجب نگرانی و دغدغه‌های خاطر بسیاری از افراد بشر به ویژه مهندسين و متخصصين رشته‌های مهندسی بهداشت محیط، مهندسی محیط زیست، مهندسی بیوتکنولوژی، بازیافت و رشته‌هایی که به نوعی ارتباط مستقیم با مباحث و موضوعات بسیار گسترده و متفاوت بهداشتی و زیست محیطی دارند. در این میان با توجه به سمینارها، کنفرانس‌ها، سمپوزیوم‌ها، کارگاه‌های آموزشی و نشست‌های جهانی، بین‌المللی، قاره‌ای، منطقه‌ای و محلی بسیاری که در طول سالیان گذشته در کشورهای مختلف در سطح کره‌ی زمین برگزار شده است یکی از اساسی‌ترین راه‌حل‌ها برای کاهش مخاطرات بهداشتی و زیست محیطی به وجود آمده و یا گاه حل برخی پیامدهای تریبا جبران‌ناپذیری که در بخش‌های مختلف محیط زیست بوجود آمده است. آموزش، فرهنگسازی پایه‌ای و بنیادی و اطلاع‌رسانی هر چه بیشتر راجع به مسائل بهداشتی و زیست محیطی و آشنایی با پیامدهای به وجود آمده می‌باشد، توضیح، تبیین و تفسیر عمق فاجعه از طرفی و از طرف دیگر ارائه راه کارهای عملی اجرایی، ساده و کاربردی به تمامی گروه‌ها و اصناف حوامع شهری و روستایی و همچنین افزایش میزان مشارکت‌های مؤثر مردمی و در یک کلام بالا بردن میزان احساس مسئولیت تمامی افراد بشر در برابر طبیعت، منابع طبیعی، زمین، زیستگاه‌های مختلف، بهداشت، محیط

زیست و حقوق افراد آینده راه حل منطقی به نظر می‌رسد، البته هم در جهت کمی و هم در جهت کیفی تا بتوانند احترام به طبیعت و محیط زیست را یک وظیفه عقلانی، شرعی، قانونی و وجدانی به تصویر بکشند و از تمامی آنها به خواهند که در حفظ هر چه بیشتر محیط زیست که مستقیماً به سلامتی روح و جسم انسان‌های حال و آینده تعلق دارد سهیم، شریک و فعال باشند. همان چیزی که امروزه به آن توسعه پایدار اطلاق می‌شود یعنی منطق درست، با کیفیت و در رفاه در زمان حال زندگی کردن با استفاده از شیوه‌ها و متدهایی که کیفیت و کمیت زندگی خوب و قابل قبولی را برای نسل‌های آینده تضمین نماید. در بحث کمی منظور همان منابع طبیعی خدادادی است و در بحث کیفی استانداردهای بهداشتی و زیست محیطی.

آموزش محیط زیست برای تمامی افراد بشر در هر سطح اجتماعی و اقتصادی که باشند لازم و ضروری است حال در هر پایه تحصیلی! چه استاد دانشگاه و چه افشار شریف خدماتی جامعه.

استفاده از شبکه‌های نوین و اثربخش آموزشی مطابق با متدها و استانداردهای کیفی و متناسب با گروه مخاطب، تنوع در روش‌های یاددهی و یادگیری با به کار گیری و بهره‌گیری از علوم مهندسی، روانشناسی، اجتماعی، ارتباطات، فرهنگی، رسانه‌ای، پایه و هنری حقیقت اجتناب‌ناپذیری برای دستیابی به موفقیت‌های از پیش تعیین شده در این مقوله است.

همچنین استفاده از تمامی ظرفیت‌های آموزش رسانه‌ای در جامعه به ویژه رادیو و تلویزیون، روزنامه‌های کثیرالانتشار، کتاب‌های درسی مقاطع مختلف تحصیلی از مهد کودک تا دکتری، گنجاندن مفاهیم بهداشتی و زیست محیطی در واحدهای درسی تمام رشته‌های تحصیلی و گروه‌های علمی در دو قسمت مخاطبین و مدرسین و معلمین و مربیان و در نهایت تهیه و تنظیم قوانین قابل اجرا با دستورالعمل‌های شفاف و کاربردی، تعیین و تبیین برخوردهای تشویقی و جریمه‌های مؤثر برای مسایل بهداشتی و زیست محیطی جهت تمامی دستگاه‌ها، موسسات، وزارت خانه‌ها و سازمان‌ها کلید رهیافت به سوی موفقیت در انجام این گونه پروژه‌های

ملی و جهانی است. اینجانب به عنوان کوچکترین عضو جامعه محیط زیست ایران پس از بیش از ۱۵ سال آموزش و تدریس مسایل بهداشتی و زیست محیطی به ویژه در حوزه مهندسی و مدیریت پسماند در میان اقشار و گروه‌های مختلف جامعه با گستردگی و تنوع بسیار زیاد از نظر موقعیت‌های تحصیلی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و آموزشی یکی از اولویت‌دارترین پارامترهای مورد نیاز جامعه امروز کشورمان در تمامی سطوح و طبقات اجتماعی چه در شهر و چه در روستا را توسعه، گسترش و فراگیر نمودن آموزش‌های عمومی و تخصصی مباحث مختلف بهداشتی و زیست محیطی می‌دانم. قبل از انجام هرگونه نیازسنجی، برنامه‌ریزی، طراحی و اجرای برنامه‌های مؤثر و متنوع آموزشی همگانی آنچه شایان توجه است باید بردن دانش و مهارت مدیران و تصمیم‌گیرندگان اجرایی کشورمان در زمینه‌های مختلف بهداشت و محیط زیست و پر رنگ نمودن این موضوع که شایسته است پس از مسایل اقتصادی توجه به مسایل آموزش بهداشت، سلامت و محیط زیست در رأس برنامه‌ریزی‌های بودجه‌ای،

اقتصادی و اجرایی دستگاه‌های زیربط که مسئولیت آن را
دارند، قرار گیرنده به دلیل آنکه وقتی شخص اول یک وزیر اقتصاد
مستقر می‌شود، سازمان و شرکت این بازر و اعتماد قلبی را مبنی
بر برآورد اهمیت قرار دادن مسائل آموزشی از یک طرف و
ارائه راه کارهای صحیحی که منجر به حفاظت مزیت بیشتر از
مخاطر زیست و ارتقاء سطح بهداشت محیط در نهاد مزبور شود
کردن در تفکراتش به وجود آید قطعاً در نظام مالی و گردش
اقتصادی سازمان تحت مدیریتش حمایت و بودجه کافی و
واظف را به موضوعات آموزشی مدک‌ور اختصاص خواهد داد
بنابراین امروزه در بیشتر نهادها وزارتخانه‌ها، شرکت‌ها
کارخانه‌ها و سازمان‌های کشور، اولویت دادن به
مسائل آموزشی و فرهنگسازی پایهای
در تدبیرهای پایین تریجه و حمایت
مدیران قرار می‌دهد یا اگر به آن پرداخته
می‌شود، مسائل به برنامه و فاکتور
چهار چوب‌های کمی و مستحکم
یک نظام آموزشی مؤثر و موفق
می‌باشد.

موضوع حاضر اهمیت دیگر
نیز کمبود کتب عمومی و
تخصصی در موضوعات
مختلف بهداشتی و

زیست محیطی برای گروه‌ها مختلف جامعه کاملاً مبرهن و مشهود است البته در سطوح دانشگاهی و تخصصی کتاب‌های بسیار خوب و با ارزش توسط اساتید محترم و محرب دانشگاه‌های مختلف کشور ترجمه، نوشته و منتشر شده است که قطعاً مورد استفاده دانشجویان رشته‌های مرتبط واقع می‌شود ولی منظور اینجانب وجود کتاب‌هایی با مفاهیم بسیار ساده بهداشتی و زیست‌محیطی برای قشر عموم جامعه که در عین حال کاربردی هم باشد و همچنین منابعی که اهمیت آموزش محیط زیست و مشارکت آنان را در برنامه‌های بهداشتی و زیست‌محیطی به آنها بیاموزد تا آنچه را که می‌خوانند بتوانند عملی و اجرایی نمایند.

۱۱

کتاب‌هایی که در آن آموزش‌های تخصصی و کاربردی متناسب با حرفه افراد و این که چگونه می‌توانند در مسایل بهداشتی و زیست محیطی مشارکت

فعال داشته باشند را بیان و به تصویر بکشد به عنوان مثال:

در موضوع پسماند قطعاً

پسماندهایی را که یک

شرکت مواد غذایی تولید

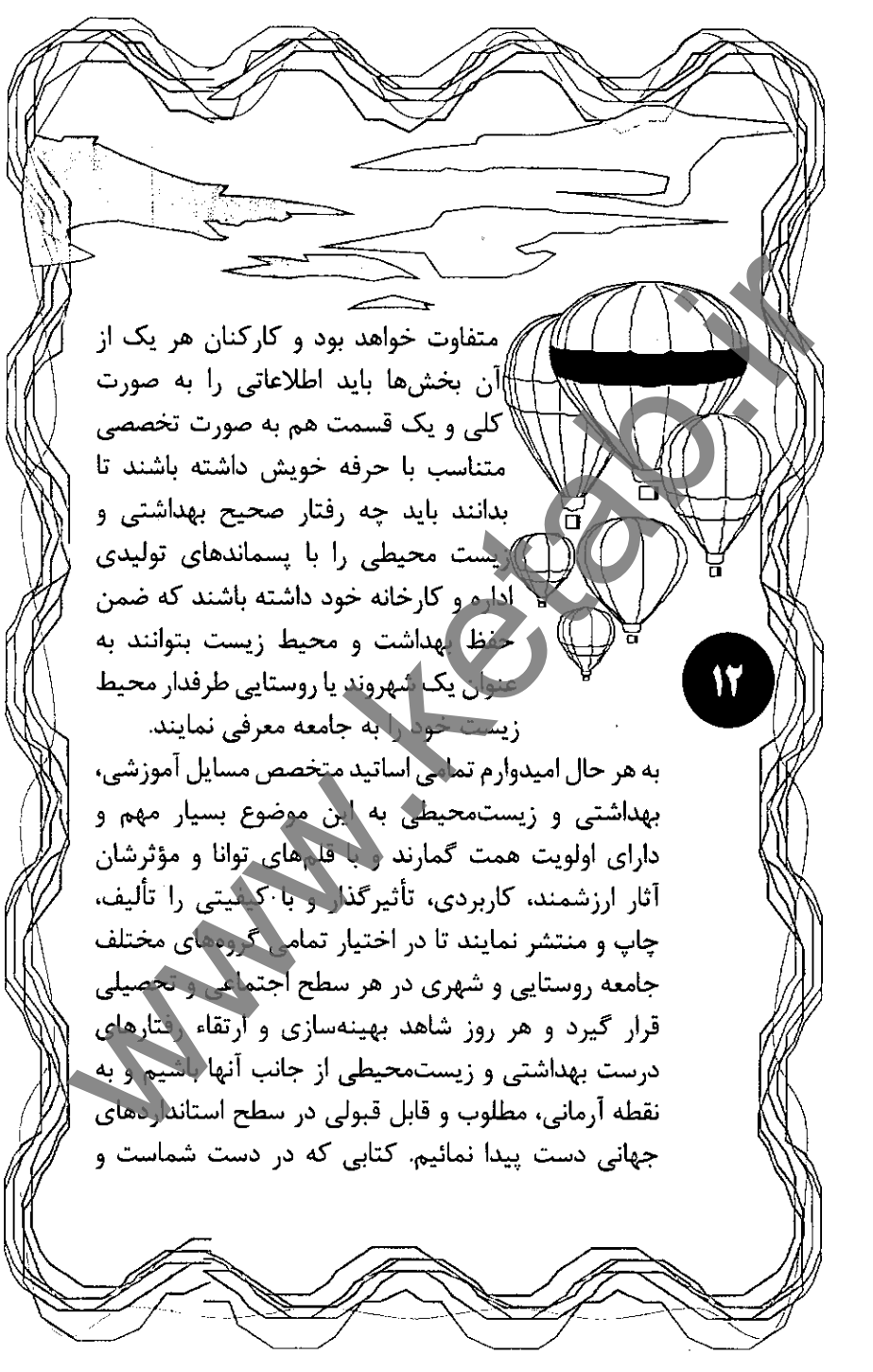
می‌کند با یک شرکت

خودروسازی و یک

سازمان آموزشی و

اداری تولید می‌کند

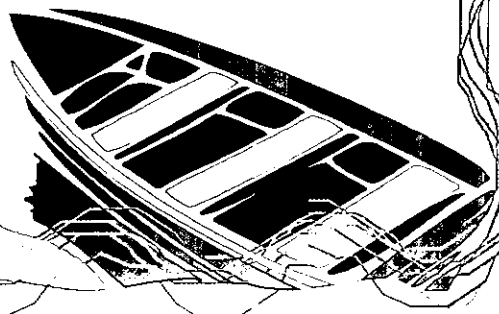

متفاوت خواهد بود و کارکنان هر یک از آن بخش‌ها باید اطلاعاتی را به صورت کلی و یک قسمت هم به صورت تخصصی متناسب با حرفه خویش داشته باشند تا بدانند باید چه رفتار صحیح بهداشتی و زیست محیطی را با پسماندهای تولیدی اداره و کارخانه خود داشته باشند که ضمن حفظ بهداشت و محیط زیست بتوانند به عنوان یک شهروند یا روستایی طرفدار محیط زیست خود را به جامعه معرفی نمایند.

به هر حال امیدوارم تمامی اساتید متخصص مسایل آموزشی، بهداشتی و زیست محیطی به این موضوع بسیار مهم و دارای اولویت همت گمارند و با قلم‌های توانا و مؤثرشان آثار ارزشمند، کاربردی، تأثیرگذار و با کیفیتی را تألیف، چاپ و منتشر نمایند تا در اختیار تمامی گروه‌های مختلف جامعه روستایی و شهری در هر سطح اجتماعی و تحصیلی قرار گیرد و هر روز شاهد بهینه‌سازی و ارتقاء رفتارهای درست بهداشتی و زیست محیطی از جانب آنها باشیم و به نقطه آرمانی، مطلوب و قابل قبولی در سطح استانداردهای جهانی دست پیدا نمائیم. کتابی که در دست شماست و

محبت نموده و آن را مطالعه می‌فرمایید و یا برای فرزند دلبند خود آن را می‌خوانید و توضیح می‌دهید، اولین کتاب از مجموعه آموزش محیط زیست به زبان ساده است که به نوعی ایجاد یک تلنگر بهداشتی و زیست محیطی در ذهن خوانندگان راجع به موضوع پسماند می‌نماید که در آن آموزش مفاهیم مدیریت و مهندسی پسماند به کودکان و نوجوانان با نیم نگاهی به اقشار عمومی جامعه (والدین محترم فرزندان)، معلمان و مربیان دوست‌داشتنی دانش‌آموزان مد نظر بوده است، به قول یک ضرب‌المثل زیبا از گنجینه ادبیات پارسی کشور پرافتخار و بزرگمان ایران: به در می‌گوییم که دیوار بشود، البته با کمال تواضع و احترام به تمامی مردم شریف، بزرگوار، دانشمند، مهربان و دوست‌داشتنی ایران چون همان‌گونه که همه‌گان می‌دانند آموزش مقدس است و رهنمودها و سفارشات معلمان و اساتید در نزد تمامی مردم ایران معتنم و محترم شناخته شده، می‌شود و خواهد شد. در پایان این نکته را یادآوری می‌نمایم که آموزش برای هر رشته و حرفه‌ای و در تمام دوران عمر نیازی اساسی، ضروری و بنیادی است که باید تمامی ما اطلاعات تخصصی و علمی متناسب با رشته تحصیلی خودمان را به روز

یاد بگیریم و همزمان با پیشرفت‌های علمی جهان حرکت
نماییم، به ویژه در دوران حاضر با وجود به گسترش و توسعه
ارتباطات و رسانه‌های عمومی مختلف به ویژه دنیای مجازی
و اینترنت که آن را عصر انفجار اطلاعات نامیده‌اند؛ شایسته
است تا از غافله علم و موفقیت عقب نمانیم، بقول سعدی
بررگوار و شیرین سخن:

چه خوش گفت پیغمبر راست‌گوی

ز گهواره تا گور دانش بجوی

امیدوارم که همگی ما پس از مطالعه و تحصیل علم و مهارت
در به کار بستن و آموزش آن به دیگران نیز نهایت تلاش خود
را داشته باشیم چون به فرموده پیامبر بزرگ اسلام حضرت
محمد (ص): ركات علم و دانش در منتشر کردن آن است به
عبارتی دیگر یعنی: هم بیاموزیم و هم بیاموزانیم.

۱۴

موفق‌تر از همیشه باشید
مهندس عباس علی شاه‌علی
کارشناس ارشد محیط‌زیست

ali_shahali@yahoo.com

